

AP 6 PERSONDATA: FORSTÅ BEGREBERNE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

- få et hurtigt overblik.

Indhold:

- Hvad er persondata?
- Der er forskel på data: Almindelige og følsomme persondata
- Hvornår er det lovligt at behandle almindelige, ikke følsomme personoplysninger?
- Hvornår er det lovligt at behandle følsomme personoplysninger?
- Hvordan håndteres CPR?
- Hvad er behandling af persondata?
- Hvad er en dataansvarlig og hvad er en databehandler?
- Hvordan skal dine data behandles?
- Hvornår skal persondata behandles?
- Hvor står reglerne om persondata?

HVAD ER PERSONDATA?

Persondata er **enhver form for information om en fysisk person, som man kender identiteten på, eller som kan identificeres** - enten direkte eller indirekte.

Direkte, ved hjælp af oplysninger, der uden videre peger på personen, så som hans eller hendes navn. Indirekte, ved hjælp af oplysninger, der fører til personen, hvis man har en "nøgle" til at forstå oplysningen, for eksempel personnummer, medlemsnummer, GPS-data, IP-adresse, fingeraftryk eller genetiske kendetegn. Det er uden betydning om denne "nøgle" er almindeligt kendt eller tilgængelig, bare der er nogen, der har den.

Oplysninger om anonyme personer, hvor det ikke er muligt for nogen at finde frem til, hvem

oplysningerne handler om, er ikke persondata.

Eksempler på persondata

Navn, adresse, e-mail, CPR-nummer, foto, helbredsoplysninger, genetiske kendetegn, fysiske kendetegn, uddannelse, job, familiemæssige oplysninger, økonomiske oplysninger, strafbare forhold, GPS-oplysninger, logning i it-systemer.

Er oplysninger om virksomheder persondata?

Oplysninger om juridiske personer som **aktie-, anparts-, og kommanditselskaber samt fonde, foreninger med videre** handler ikke om fysiske personer og er dermed ikke persondata. Der er tale om virksomhedsoplysninger, som ikke er omfattet af reglerne om persondatabeskyttelse.

Oplysninger om **enkeltmandsvirksomheder** betragtes derimod som personoplysninger, da man kan identificere virksomheden med den person, der ejer den.

Også andre virksomhedsoplysninger, der kan identificere enkeltpersoner – f.eks. en oplysning om at personen A er direktør i virksomheden B – anses for at være personoplysninger.

Med hensyn til oplysninger om **interessentskaber**, hvor interessenterne er fysiske personer, taler meget for også at anse disse oplysninger for persondata.

[Til top](#)

DER ER FORSKEL PÅ DATA: ALMINDELIGE OG FØLSOMME PERSONDATA

Persondata er opdelt i to grupper – de **almindelige** og de **følsomme**.

Det er de, fordi der er forskellige regler for behandling af persondata afhængig af, hvor følsomme oplysningerne er.

Eksempler på almindelige ikke-følsomme persondata:

Oplysninger om navn, adresse, mailadresse, alder, arbejdsplads, strafbare forhold, sociale problemer og andre rent private forhold end de, der hører til følsomme oplysninger.

Listen over følsomme persondata er:

Oplysninger om race, etnisk oprindelse, politisk, religiøs og filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, helbredsoplysninger, oplysninger om seksuelle forhold eller seksuel orientering samt oplysninger om behandling af genetiske og biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person.

[Til top](#)

HVORNÅR ER DET LOVLIGT AT BEHANDLE

ALMINDELIGE, IKKE FØLSOMME PERSONOPLYSNINGER?

EKSEMPLER PÅ ALMINDELIGE IKKE-FØLSOMME PERSONDATA

Oplysninger om navn, adresse, mailadresse, alder, arbejdsplads, strafbare forhold, sociale problemer og andre rent private forhold end de, der hører til følsomme oplysninger.

Behandling af ikke følsomme persondata er kun lovlig, hvis mindst ét af de seks forhold, der er beskrevet i forordningen er opfyldt. Her nævnes kun fire af disse situationer:

1. Du - den registrerede - har givet samtykke til, at dine personoplysninger behandles til et eller flere specifikke formål.
2. Behandling af personoplysningerne er nødvendig af hensyn til opfyldelse af en kontrakt, som den registrerede - det er dig - har indgået, eller behandlingen er nødvendig af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes - din - anmodning før indgåelse af en kontrakt.
3. Behandling er nødvendig for at den dataansvarlige kan overholde en retlig forpligtelse.
4. Behandling af personoplysningerne er nødvendig for, at den dataansvarlige kan forfølge en legitim, dvs. berettiget, interesse, medmindre den registreredes - dine - interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor.
Bestemmelsen gælder også, hvis det er en tredjemand (det vil sige en anden end den registrerede og den dataansvarlige), der har en legitim interesse at forfølge.

Der er tale om en såkaldt **interesse-afvejningsregel**. På den ene side har vi den dataansvarliges berettigede interesse, og på den anden side har vi dine interesser eller grundlæggende rettigheder.

Hvis den dataansvarliges interesse vejer tungest, kan han eller hun lovligt behandle de pågældende personoplysninger efter denne regel.

Det er den dataansvarlige, der (i første omgang) foretager afvejningen af sine interesser over for dine.

Et centralt spørgsmål i forbindelse med afvejningen er, om du i forbindelse med indsamlingen af dine personoplysninger *med rimelighed* kan forvente, at der kan ske behandling af oplysningerne med det pågældende formål. Kan du det, taler dette for, at den dataansvarliges interesser går forud for dine.

I udtrykket ”med rimelighed kan forvente” ligger, at den pågældende behandling er et naturligt led i den normale drift af en virksomhed som den pågældende.

HVORNÅR ER DET LOVLIGT AT BEHANDLE FØLSOMME PERSONOPLYSNINGER?

LISTEN OVER DE PERSONFØLSOMME DATA ER:

Oplysninger om race, etnisk oprindelse, politisk, religiøs og filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, helbredsoplysninger, oplysninger om seksuelle forhold eller seksuel orientering samt oplysninger om behandling af genetiske og biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person.

De følsomme oplysninger må som udgangspunkt slet ikke behandles. Der er dog en række undtagelser til dette forbud, bl.a. disse tre:

1. Den registrerede – det er dig – har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af følsomme oplysninger til et eller flere specifikke formål. Samtidig er der ingen regler - hverken EU-regler eller dansk lovgivning - som bestemmer, at forbuddet ikke kan ophæves ved dit samtykke.
2. Behandlingen vedrører personoplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede – altså af dig. Så hvis du f.eks. har medvirket i en avisartikel, eller selv har offentliggjort på internettet, at du har en bestemt politisk overbevisning, så er det ikke længere forbudt for andre at behandle denne oplysning om dig, alene fordi der er tale om en følsom personoplysning.
3. Behandling af oplysningen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

HVORDAN HÅNDTERES CPR?

I EU-reglerne er cpr-nummeret en almindelig personoplysning, men da Danmark har valgt at benytte muligheden for at fastsætte specielle betingelser for behandling af cpr-nummeret, kan man sige, at personnummeret er en særlig kategori af persondata. Den danske databeskyttelseslov bestemmer, at:

- offentlige myndigheder må behandle oplysninger om personnummer med henblik på en entydig identifikation eller som journalnummer.
- private må behandle oplysninger om personnummer blandt andet, når det følger af lovgivningen, når den registrerede giver sit samtykke til det, og under visse

omstændigheder når behandling er nødvendig for at overholde arbejdsretlige forpligtelser og specifikke rettigheder.

Personnummeret må aldrig offentliggøres uden den registreredes samtykke.

[Til top](#)

HVAD ER BEHANDLING AF PERSONDATA?

Enhver handling, som man foretager i forhold til personoplysninger.

Eksempler på behandling:

Indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning/ændring, genfindning, søgning, brug, sammenstilling/samkøring, begrænsning, sletning, tilintetgørelse, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overdragelse af persondata.

Der er tale om behandling af personoplysninger uanset, om vi har at gøre med en eller flere handlinger og uanset, om denne handling eller handlingerne vedrører en enkelt personoplysning eller en hel samling af personoplysninger. Desuden er det uden betydning, om handlingen/handlingerne sker med eller uden brug af IT.

[Til top](#)

HVAD ER EN DATAANSVARLIG OG HVAD ER EN DATABASEHANDLER?

DATAANSVARLIG

En fysisk eller juridisk person, offentlig myndighed, institution eller andet organ, der afgør til hvilke formål og hvordan, persondata må behandles - inden for lovgivningens rammer.

Eksempler på dataansvarlige:

- Den virksomhed, du køber din nye mejetærsker hos
- Din Internetudbyder
- Kommunen
- Dig selv som virksomhedsleder i forhold til dine ansatte

DATABASEHANDLER

En fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der

behandler persondata på den dataansvarliges vegne efter instruks fra den dataansvarlige.

Eksempler på databehandlere:

- En virksomhed, der varetager en anden virksomheds it-systemer
- En virksomhed, der udbyder et webhotel, som hoster hjemmesider for andre virksomheder

Bemærk, at du også selv kan være dataansvarlig eller databehandler, hvis du behandler personoplysninger, der vedrører andre, f.eks. dine ansatte, forpagtere eller kunder. I så fald er det dig, der har de pligter, der tilfalder den dataansvarlige/databehandleren og dine ansatte mv. som har de rettigheder, der tilfalder de registrerede.

[Til top](#)

HVORDAN SKAL DINE DATA BEHANDLES?

Regler for, hvordan den dataansvarlige skal behandle persondata

Den dataansvarlige skal overholde 6 behandlingsprincipper.

Her nævnes 3 af dem:

1. Princippet om **lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed i forhold til den registrerede – dvs. dig.**
 - En **rimelig behandling af oplysninger forudsætter**, at du som registreret kan få kendskab til en behandlings eksistens. Indsamles oplysninger hos dig, forudsætter en rimelig behandling, at du kan få nøjagtige og fyldestgørende oplysninger mht. de nærmere omstændigheder ved indsamlingen.
 - Princippet om **gennemsigtighed** betyder, at enhver information og kommunikation vedr. behandling af personoplysninger er lettilgængelig og letforståelig.
2. princippet om **data-minimering**, som betyder, at de personoplysninger, man indsamler og på anden vis behandler, skal begrænse sig til de oplysninger, som er **tilstrækkelige, relevante og nødvendige** i forhold til formålet med behandlingen.
3. Princippet om **formålsbegrænsning**, som betyder, at indsamling af personoplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at viderebehandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Den dataansvarlige er ansvarlig for og skal kunne bevise, at de 6 behandlingsprincipper overholdes.

[Til top](#)

HVORNÅR SKAL PERSONDATA BEHANDLES?

REGLER OM DINE RETTIGHEDER

Oplysningspligt

Hvis der **indsamles personoplysninger om dig**, har den dataansvarlige pligt til *på eget initiativ* at give dig en række informationer om, hvad det er for oplysninger, der indsamles, hvad de skal bruges til osv. Det gælder uanset, om oplysningerne indsamles hos dig selv eller hos andre. Der er en smule forskel på, hvilke oplysninger, du skal have, og hvornår du skal have dem, afhængigt af om vi er i den ene eller den anden situation.

Når du bruger dine øvrige rettigheder

Den dataansvarlige har pligt til at reagere, når du vil gøre brug af de øvrige rettigheder, du har som registreret. Hvad det helt konkret er, den dataansvarlige skal gøre, afhænger af, hvilken rettighed, du vil bruge.

Dine rettigheder:

- **Indsigtsret**
 - Ret til at få bekræftelse på om personoplysninger om dig behandles. Hvis ja, har du ret til adgang til oplysningerne og til at få en række informationer om dem.
- **Ret til at få urigtige oplysninger berigtiget.**
- Ret til under visse omstændigheder at få personoplysninger om dig selv **slettet**. Retten til at blive glemt.
- Under visse omstændigheder ret til **begrænsning af behandling**
- Ret til **dataportabilitet**. I visse tilfælde ret til at få personoplysninger om dig selv transmitteret til en anden dataansvarlig eller til at få personoplysningerne udleveret og selv transmittere dem.
- **Indsigelsesret**
 - I visse tilfælde ret til at protestere mod en ellers lovlig behandling.
- Ret til **ikke at være genstand for en afgørelse, der alene er baseret på automatisk behandling**,
 - Det vil sige behandling ved brug af IT, som har retsvirkning eller på tilsvarende vis betydeligt påvirker dig.

[Til top](#)

HVOR STÅR REGLERNE OM PERSONDATA?

De nye regler findes først og fremmest i en EU-forordning, som gælder direkte i Danmark, ligesom en lov. Men der er også en dansk lov om databeskyttelse, som skal supplere forordningen på områder, hvor Danmark har ret til selv at bestemme reglerne.

- [EU-forordningen](#): Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

- Den danske lov: [Databeskyttelsesloven](#)